

Bestämmelser för Gesällbrev i:

Stickningsyrket/Handstickning

Stickningsyrket/Handstickningsmaskin

Provbestämmelserna framtagna av branschen och fastställda av Sveriges Hantverksråd 2014-05-21, reviderade av branschen 2021-11, 2022-03, 2024-06 och 2025-05.

Ansvarig bransch-/yrkesorganisation

Svenska Hemslöjdsföreningarnas Riksförbund, SHR

Förkunskapskrav

Gesällprov kan avläggas efter minst 2 500 timmar, motsvarar ca 3 år, dokumenterad utbildnings-/yrkeserfarenhet i yrket, eller motsvarande av branschen validerade kunskaper.

Gesällprov – allmänna anvisningar

Gesällprovet är ett yrkesprov som skall vara av sådan art att det efter genomförd granskning visar om den sökande är väl insatt i yrket och har de kunskaper, kompetenser och färdigheter som krävs för att kunna utföra de i yrket förekommande arbetsuppgifterna. Gesällprovet kan utföras som specialarbete inom eller i anslutning till utbildning, dock utan lärarhandledning eller som enskilt arbete.

Den sökande ska vara väl förtrogen med den teknik och produkt som provet avser, ha goda kunskaper i textil montering samt ha god materialkännedom.

Provanvisningar

Beskrivning av praktiskt prov och dess genomförande, se provanvisningarna.

Gesällprov (ansökan/granskning/kostnad)

Ansökan om att avlägga gesällprovet görs på särskild blankett till Svenska Hemslöjdsföreningarnas Riksförbunds, SHRs Granskningsnämnd.

Ansökan ska innehålla förslag (förlaga) till gesällprov komplett med ansökningshandlingar

- tydlig förlaga/skiss och måttangivelser.
- teknik och materialprover.
- prov på olika detaljer och monteringsmoment i det tänkta arbetet exempelvis hopfogning av sid- och axelsömmar, isättning av olika förekommande ärmar osv.
- beskrivningar med bl.a. angivande av garnkvalité och stickgrovlek.
- beräknad material- och tidsåtgång.
- verifikation på betald ansöknings-/granskningsavgift.

Ansökan som ska vara i A4-format ska lämnas i två exemplar, ett original och en kopia samt skickas digitalt. Ansökan ska vara SHRs Granskningsnämnd tillhanda senast 1 februari eller 1 september.

En kontrollant utsedd av SHRs granskningsnämnd ska intyga att provet är egenhändigt utfört i enlighet med de fastställda provbestämmelserna samt följa arbetet och närvara när arbetet påbörjas och då väsentliga moment utförs.

Gesällprov (ansökan/granskning/kostnad) forts...

På Sveriges Hantverksråds uppdrag är SHR ansvarig för gesällprov och dess granskning. Granskare ska vara neutrala och utses av branschen. Granskning av gesällprovet ska ske i nära anslutning till att provet är genomfört. Läs mer om granskningstillfället/granskningen i provanvisningarna.

Kostnaden för Gesällprovet är f.n 2500 kr och betalas till Svenska Hemslojdsföreningarnas Riksförbunds BG 5794-7806. Betalningen ska vara gjord innan den 1 februari eller 1 september för att ansökan ska behandlas. För den som ansöker om validering av Gesällprovet är kostnaden för närvarande 3 000 kr. Summorna kan förändras så kontakta branschorganisationen för aktuella uppgifter (www.hemslojden.org)

Gesällprovet ska lämnas in för granskning innan nästa ansökningstillfälle. Dvs om ansökan lämnats in före den 1 september, ska Gesällprovet lämnas in för granskning före 1 februari.

Gesällbrev (ansökan/kostnad/utdelning)

Efter godkänt prov görs en ansökan om att erhålla Gesällbrev hos Gesäll- & Mästarbrevskansliet. Ansökningsformulär (digitalt) eller ansökningshandling (papper) finns på www.hantverksrad.se. Ansökan ska innehålla personuppgifter samt intygande om godkänt prov från branschen.

Administrationskostnaden för Gesällbrevet betalas efter att Gesällprovet är klart och godkänt och i samband med att handlingarna skickas till Gesäll- och Mästarbrevskansliet. Med Gesällbrevet följer ett Gesällkort med information om Gesällbrev översatt till fem språk.

Information om den administrativa kostnaden hittar du i ansökningshandlingen och betalas in till Stiftelsen Hantverk & Utbildnings BG 5814-8446. Märk din betalning med namn, personnummer och yrke.

OBS! Kostnaderna för Gesällprov och Gesällbrev är två olika avgifter.

I din ansökan om Gesällbrev anger du en utdelningsort. Ditt Gesällbrev skickas till Företagarnas eller Hantverkarnas lokala föreningar på vald ort som ombesörjer utdelningen av brevet.

Kontaktuppgifter:

Branschorganisation:

Svenska Hemslojdsföreningarnas Riksförbund SHR's Granskningsnämnd
Åsögatan 122, 116 24 Stockholm

e-post info@hemslojden.org

Tfn. 08-54 54 94 50

www.hemslojden.org

Gesäll- & Mästarbrevskansliet:

Sveriges Hantverksråd

Gesäll- & Mästarbrevskansliet

Box 147

793 23 Leksand

Tel. 0247-369 50

www.hantverksrad.se

info@hantverksrad.se

Tveka inte att kontakta oss om du har frågor eller funderingar kring Gesällbrev!

Provanvisning för gesällprov i Stickningsyrket/Handstickning och Stickningsyrket/Handstickningsmaskin

Förkunskapskrav om formell utbildning saknas

Sökande som saknar formell utbildning ska redovisa motsvarande kunskaper inom följande ämnesområden:

Material:

Kunskap om garn och stickkvalitéer (garn i kombination med teknik och täthet), redskap för stickning och materialberäkning samt tidsåtgång.

Mönster och plagg:

- studerat mönster, teknik och plagg i äldre och nutida stickning
- bearbetning av detaljer från äldre förebilder
- kunskap om mönsterbildning och mönsterplanering samt plaggformgivning
- bearbetning och anpassning av skisser till lämpliga tekniker, material, kvalitéer och färger med avseende på användningsområde.

Stickteknik:

- kunskap om enkla och mer komplicerade sammansatta tekniker och mönster.
- kunskap om uppläggningar, avmaskningar, avslutningar, ökningar och minskningar samt olika sätt att göra knapphål, kanter, fickor, kragar och ärmar
- analys av struktur- och flerfärgsmönster

Montering och efterarbete:

Kunskap om avslutning, montering och efterbehandling samt hopfogning av sid- och axelsömmar och isättning av olika ärmar.

Vård av textilier:

Kunskap om skötsel och rengöring, hantering och förvaring

Intyg fordras från person, sakkunnig inom ämnesområdet, förslagsvis arbetsgivare eller hemslöjdskonsulent.

Praktiskt prov

Provet ska bestå av:

En samstämmig kollektion plagg innehållande minst tre plagg varav

- en kofta/jacka - koftan /jackan ska vara stickad med knapp- och knapphålsslå, isydda knappar, ha formstickad ärm samt fickor och krage.
- en tröja - tröjan ska ha en rak, isydd ärm.
- ett övrigt plagg valfritt

Minst ett av plaggen ska innehålla flerfärgsmönster om två färger och mönster av tre olika tekniker/strukturer ska förekomma på något/några av plaggen.

Kollektionen ska uppvisa prov på olika kvaliteter/grovlekar.

- I Stickningsyrket Handstickning ska plaggen stickas och monteras helt för hand
- I Stickningsyrket Handstickningsmaskin ska plaggen utföras på handstickningsmaskin och monteringen kan ske på stickmaskin eller för hand.

Plaggen ska stickas i naturmaterial där garnkvalité, teknik och sticktäthet ska vara väl anpassade till varandra, till plaggens funktion och det tänkta användningsområdet.

Provet ska:

- utföras självständigt efter egen eller annans förlaga och ska visa prov på hög yrkesskicklighet, där färg, form, teknik, täthet, material och funktion är anpassade till det tillverkade plagget och användningsområdet.
- ha textilt och tekniskt hög kvalité som visar prov på stor yrkesskicklighet
- visa på att förhållandet mellan maskor och varv per kvadratdecimeter stämmer i plagget.
- ha en avslutning/montering som är väl anpassad till yrkesprovets kvalité, funktion och användningsområde.
- utföras enligt *fastlagd tidsram* (160 – 200 tim).

När provet lämnas för granskning ska det åtföljas av:

- förlaga med väl preciserade beskrivningar till samtliga plagg samt fullständig stickbeskrivning till koftan.
- beskrivning av arbetsprocessen och t ex fotodokumentation
- undertecknat protokoll från kontrollanter med bl. a styrkt tidsrapportering

I förekommande fall och om så önskas ska objektet visas på den person eller i den miljö som det är avsett för.

Granskning

Provet granskas med avseende på:

- tolkning av förlaga
- beskrivning
- montering anpassad till aktuellt användningsområde
- kvalité (material, teknik och täthet) anpassat till användningsområde
- färg/form
- utförande och helhetsverkan
- tidsåtgång

OBS! I stickbeskrivningarna får inte hänvisas till uppgifter/information på nätet.

Granskningsnämndens beslut grundar sig helt på inlämnade ansökningshandlingar och utfört teknikprov. Gesällprovet ska överensstämma med det inlämnade teknikprovet och ha samma montering som detta. Eventuella ändringar/avvikelser under arbetets gång måste granskas och godkännas av granskningsnämnden innan arbetet påbörjas.

Granskningsprotokoll

Efter genomförd granskning skickar SHRs granskningsnämnd ett undertecknat granskningsprotokoll till den sökande. Granskningsprotokollet ska bifogas i ansökan om Gesällbrev som du hittar på Sveriges Hantverksråds hemsida (hantverksrad.se).

Bedömning

Varje moment som granskas ges godkänt eller icke godkänt. Granskningsnämnden kan, om man anser att ett gesällprov är utfört med mycket stor skicklighet, tilldela gesällen medalj.

Vid avslag av ansökan lämnar granskningsnämnden en skriftlig motivering till den sökande. Ansöknings-/granskningsavgiften till SHR återbetalas inte om ansökan avslås. Granskningsnämndens beslut går inte att överklaga.

Validering av längre yrkeserfarenhet i yrket*

Branschen uppmanar i första hand att avlägga gesällprovet. För de som har varit verksamma i minst tio år inom yrket och kan presentera arbeten, som med säkerhet visar de kunskaper, kompetenser och färdigheter som bedöms i Gesällprovet, kan ansöka om att bli validerade.

Kontakta branschen för ytterligare instruktioner om vad granskningsnämnden förväntas se av den sökande innan ansökan om validering skickas in. En egen självskattning bör göras så att underlag för att visa att de kunskaper, kompetenser och färdigheter som bedöms i gesällprovet finns.

Granskningsnämnden gör vid en validering, en samlad bedömning av inlämnat material. Kan inte granskningsnämnden med säkerhet fastställa att den sökande har de kunskaper som krävs motsvarande gesällprovet godkänns inte valideringen.

En godkänd validering berättigar till ett Gesällbrev som du ansöker via hantverksrad.se. Vid ej godkänd validering uppmanas den sökande att avlägga Gesällprovet.

*Om validering görs med avsikt att ansöka om mästarbrev vill vi uppmärksamma att Gesällbrevet endast är ett av kraven, se bestämmelserna för Mästarbrev.

Svenska Hemslöjdsföreningarnas Riksförbund, SHR
www.hemslojden.org
Åsögatan 122,
116 24 Stockholm
Tel. 08-545 494 52